

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

YM16/400/2012

SAK:n lausunto ehdotuksesta uudeksi ympäristönsuojelulaiksi (YSL)

Ehdotus uudeksi ympäristönsuojelulaiksi on lähtenyt lausunolle ympäristöministeriöstä 16.11.2012. Lausuntoa ei ole pyydetty palkansaajakeskusjärjestöiltä eikä niiden jäsenliitoilta. Palkansaajat ml. SAK eivät ole olleet myöskään mukana ympäristöministeriön mainitsemassa ”laajapohjaisessa lain valmistelutyössä”. SAK:n mielestä lakiesitys on niin merkittävä, että haluamme lausua mielipiteemme esityksestä.

SAK keskittyy lakiluonnoksen eniten erimielisyyttä nostattaneisiin kysymyksiin eli energian ja materiaalien käytön tehokkuutta koskevaan osioon, sijoituspaikan luonnonarvojen suojelemisesta/ensisijaisen toiminnan ulkopuolelle kohdistuvan pilaantumisen vaikutuksista koskeviin asioihin ja esitykseen ympäristövalvonnan maksuista elinkeinonharjoittajille.

Yleistä

SAK mielestä kaikkien lupien ml. ympäristön kaavoitus- ja lupakäytännöt sekä ympäristönvaikutusarviomenettely sekä niihin kuuluvat valitusmenettelyt kestävät liian kauan. Tämä on ongelma kaikille osapuolille. Se luo epävarmuutta luvanvaraisessa työpaikassa työskenteleville työntekijöille ja toisaalta sellaisen alueen asukkaille, jossa maankäytöstä kiistellään. Elinkeinoharjoittajan näkökulmasta liian pitkät prosessit heikentävät kilpailuolosuhteita. Nopean lupaprosessin varmistamiseksi ympäristölupaviranomaisten voimavarojen pitää olla riittävät ja toiminnan järkevästi organisoidua. Lupaprosessit pitää saada myös ennakoivammiksi ja nopeammiksi, toimintaehdot selkeiksi ja lupakäytäntöjen turhat päällekkäisyydet on poistettava.

Osa ympäristövalvonnasta maksulliseksi

Ympäristölupia ja -valituksia käsittelevien virkamiesten määrä on vähentynyt ja suunta näyttää jatkuvan. Tästä syystä käsittelyajat ovat jo pidentyneet vaikka samanaikaisesti mm. sähköistä asiointia on jonkin verran parannettu. Elinkeinoharjoittajan ylimääräisen hallinnollisen taakan vähentämistä onkin jatkettava.

Lisäksi osasta valvonnasta tulisi tehdä maksullista, jotta riittävä määrä ympäristövalvontaa kyetään suorittamaan jatkossakin ja turvaamaan näin ympäristöä. Tässä yhteydessä SAK haluaa korostaa myös sitä, että valvontamaksut on kyettävä kohdentamaan ELY-keskuksissa selkeästi nimenomaan ympäristönvalvontatehtäviin.

TYK/PB

19.12.2012

Turvetuotantoon hankittavat luonnontilaiset suot -ongelma ratkaistava muuten kuin lisäämällä luonnonarvojen määrittely YSL:iin

Turvetuotantoon liittyvät lupa-asiat työllistävät ympäristölupaviranomaisia suhteellisen paljon, kolmanneksi eniten. Turvetuotantoon liittyvistä lupa-asioista valitetaan erityisen usein. Tämä sitoo paljon niukkoja viranomaisien voimavaroja suhteutettuna muihin elinkeinoihin ja hidastaa myös näiden lupien saantia. Taustalla on luontoarvojen suojelun halu ja erityisesti huoli siitä, että turvetuottajat hankkivat hallintaansa turvetuotantoa varten ojitamattomia luonnontilaisia soita. SAK ymmärtää näkemyksiä, joiden mukaan tarvitaan järeämmät toimet ongelman ratkaisemiseksi kuin valtioneuvoston 30.8.2012 tekemä periaatepäätös soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä. Näin erityisesti, jos on todennettavissa, että turvetuottajat hankkivat edelleen hallintaansa turvetuotantoa varten ojitamattomia luonnontilaisia soita.

Selkeästi identifioitua ongelmaa varten ei kuitenkaan pidä luoda epämääräistä ja monitulkintaista uutta määritelmää ympäristönsuojelulakiin, joka hidastaisi entisestään myös muiden elinkeinonharjoittajien toimintaa. Luonnonarvojen määrittelyä ei ole tästä syytä tarvetta avata tämän lakiuudistuksen yhteydessä vaan ongelmaan on löydettävä pikaisesti ratkaisu muuta kautta.

Teollisuuspäästädirektiivi kohdennettava suurimpiin laitoksiin

Ympäristöpäästöjä kuten kasvihuonekaasupäästöjä, jätteitä, vedenkulutusta sekä energian ja materiaalin kulutusta voi vähentää myös hyödyntämällä parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja sitä tullaan myös tarvitsemaan. Ympäristönsuojelulakiin esitetään sisällytettäväksi energian- ja materiaalin käytön tehokkuutta koskeva pykälä ja tätä perustellaan mm. teollisuuspäästädirektiivin nopean toimeenpanon tarpeella. SAK:n mielestä ympäristönsuojelulakiin kuuluvia mm. sähkön- ja lämmön yhteistuotantoa ja kaukolämpöä sekä ylijäämälämpöjä koskevia asioita on hyvä käsitellä osana laajempaa kokonaisuutta, jossa huomioidaan myös energiatehokkuusdirektiivi. YSL ei ole tähän tarkoitukseen ainoa väline.

Teollisuuspäästädirektiivi olisi toimeenpantava Suomessa siten, että se ei vähennä muiden, samaan tavoitteeseen pyrkivien toimien käyttöä (esim. vapaaehtoiset energiasopimukset). Direktiivi olisi myös kohdennettava sen hengen mukaisesti vain suuriin laitoksiin niiltä osin kuin on linjattu. Näin Suomessa toimivien yritysten kilpailukyky säilyy suhteessa muihin EU-maissa toimiviin laitoksiin. Esitetystä YSL:ssä jää epäselväksi, kuinka laajaksi sovelluksen kohderyhmä on tarkoitettu.

Laajasti myös sidosryhmät osallistavaa kansallista valmistelua energia- ja materiaalitehokkuuden edistämiseksi on kiirehdittävä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry